

Základní škola Horní Kruty, okres Kolín

Horní Kruty 29

281 46

www.zshornikruty.cz

Školní vzdělávací program pro školní družinu

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název vzdělávacího programu:	Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
Název školy:	Základní škola Horní Kruty, okres Kolín
Adresa školy:	Horní Kruty 29, 28146
Ředitelka školy:	Mgr. Petra Procházková
Koordinátor ŠVP:	Mgr. Petra Procházková
Kontakty:	telefon: 775 040 748, web: www.zshornikruty.cz , e-mail: reditelna@zshornikruty.cz
IČ:	75034336
REDIZO:	600045293
IZO:	002174316
IZO ŠD:	113300085
Zřizovatel školy:	Obec Horní Kruty
Platnost dokumentu od:	1.9.2024

Školní vzdělávací program pro školní družinu Základní školy Horní Kruty, č.j. 78/2024, byl projednán a schválen Školskou radou Základní školy Horní Kruty dne 28.8.2024.

V Horních Krutech dne 29.8.2024

Mgr. Petra Procházková
ředitelka školy

2. ŠKOLNÍ DRUŽINA

2.1 Charakteristika školy a školní družiny

Základní škola Horní Kruty je malotřídní škola s bohatou historií a tradicí – ve stávající budově sídlí od roku 1849. Do roku 1983 byla úplnou základní školou, v současné době má podobu čtyřtřídní školy a poskytuje vzdělání dětem prvního stupně ZŠ, tj. 1. až 5. ročníku. Školní družina, kterou navštěvuje většina žáků, zaujímá v práci školy významné místo.

Kapacita školy je 80 žáků, kapacita školní družiny je 56 dětí. Školní družina je organizována ve dvou odděleních.

2.2 Umístění školy a školní družiny

Škola sídlí v historické budově (nejstarší část je z roku 1849, současná podoba z roku 1885) v centru obce, poloha je vhodná pro děti dojíždějící z okolních obcí. V přízemí se nacházejí šatny, dále sociální zařízení, tělocvična, jedna učebna, dva kabinety s úložnými prostory a ředitelna. V prvním patře jsou dvě kmenové učebny, dále učebna neformálního vzdělávání a sborovna. K budově přiléhá vydlážděná plocha krytá přístřeškem. Součástí objektu školy je školní zahrada a multifunkční hřiště.

Poblíž budovy školy se nachází mateřská škola, která smluvně zajišťuje stravování, jež je také součástí provozu školní družiny. V budově MŠ máme k dispozici jídelnu se samostatným vchodem.

2.3 Materiální, prostorové, technické a jiné podmínky

Škola sídlí ve staré zrekonstruované budově, jejíž hlavní část pochází z roku 1849 a přístavba z roku 1885. Školní družina využívá pro svoji činnost především nově zrekonstruovanou učebnu pro neformální vzdělávání (upravenou z největší třídy) a herními prvky vybavenou sousední třídu (II. třída). K dispozici má však v podstatě všechny prostory školní budovy včetně nově zrekonstruované multimediální učebny (III. třída). Hojně využívaná pro činnost družiny je také tělocvična – prostor pro tělesnou výchovu, který slouží k relaxaci, pohybovým hrám i pro pořádání kulturních a jiných akcí. Sociální zařízení má dostatečnou kapacitu a odpovídá hygienickým předpisům (po komplexní rekonstrukci). K budově školy přiléhá vydlážděná plocha krytá přístřeškem, která je uzavíratelná posuvnými vraty a vybavená stoly, lavicemi i tabulí (venkovní učebna), dále travnaté hřiště s prolézačkou, nové multifunkční hřiště a zahrada. Tyto oplocené prostory slouží pro činnost školní družiny prakticky denně (hry dětí, výtvarné a pracovní činnosti, pořádání sportovních aj. akcí, apod.). Prostorové podmínky školy lze při aktuálním počtu žáků stále ještě hodnotit jako velmi dobré. Materiální vybavení vychází z finančních možností - spolu se zřizovatelem, sponzory a rodiči žáků usilujeme jeho neustálé zlepšování.

2.4 Personální podmínky

Pedagogický provoz zabezpečují dva kvalifikovaní vychovatelé. Někteří vychovatelé mají ve škole i druhý pracovní poměr jako učitel ZŠ nebo asistentka pedagoga.

2.5 Podmínky pro přijetí k docházce do školní družiny a pro ukončení docházky

Školní družina je určena žákům 1. až 5. ročníku. O zařazení dětí k pravidelné docházce do ŠD rozhoduje ředitelka školy na základě písemné přihlášky – zápisního lístku, na kterém rodiče stanoví dobu pobytu a způsob odchodu ze školní družiny. Přihlášku – zápisní lístek je nutno podat na začátku každého

školního roku. Docházka do ŠD končí na konci školního roku (období školního vyučování), popř. odhlášením dítěte z pravidelné docházky zákonným zástupcem. Účastník zájmového vzdělávání může být rozhodnutím ředitelky ze ŠD vyloučen, pokud soustavně narušuje činnost ŠD a porušuje vnitřní řád školní družiny. Podrobně je problematika přihlašování, odhlašování, evidence docházky, organizace činnosti školní družiny, pravidel chování žáků, apod. rozpracována v dokumentu Vnitřní řád školní družiny.

Zájmové vzdělávání v ŠD je po dohodě se zřizovatelem na základě směrnice Úplata ve školní družině poskytováno za úplatu 500 Kč za pololetí za jednoho žáka (sourozenci - 1. dítě 500 Kč, 2. dítě 250 Kč, 3. dítě zdarma).

2.6 Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Podpora žáků se SVP ve školní družině je po personální stránce zajištěna individuálním přístupem odborně vyškolených vychovatelů.

2.7 Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

Oblast zajištění bezpečnosti dětí, ochrany před negativním jevy, pravidla pro uvolňování ze školní družiny aj. stanovuje Vnitřní řád školní družiny a Školní řád. Děti jsou o bezpečnosti a ochraně zdraví pravidelně poučovány.

Jedná se zejména o tato pravidla a opatření:

- Žáky do ŠD si vychovatelé přebírají od vyučujících té které třídy v šatně školy.
- Na oběd do školní jídelny v budově mateřské školy odcházejí děti společně pod dohledem vychovatele nebo jiného zaměstnance školy. Při obědě se řídí řádem ŠJ, dodržují hygienická pravidla a chovají se ukázněně. Z jídelny odcházejí do ŠD společně v doprovodu vychovatele či jiného zaměstnance školy.
- Pro zajištění bezpečnosti dětí v případě mimořádných, organizačně náročných činností (příležitostné akce, apod.), zejména pokud je počet zúčastněných dětí větší než 25, je zajištěna výpomoc – druhý vychovatel, učitelé, popř. jiná pověřená dospělá osoba.
- Do ŠD je zakázáno nosit jakékoliv nebezpečné předměty a škodlivé a návykové látky (viz Školní řád).
- Děti se řídí pokyny vychovatele, bez jeho vědomí neopouští prostory využívané školní družinou.
- Žák je povinen okamžitě hlásit vychovateli každé zranění, vychovatel zajistí první pomoc a informuje rodiče a vedení školy.
- Doba pobytu žáka ve ŠD se řídí údaji na zápisním lístku. Každou nepřítomnost nebo odchylku od údajů na zápisním lístku je nutno řádně omluvit písemně rodiči (lístček, SMS, email, aplikace Škola online). Ze ŠD může být žák uvolněn jen na písemnou žádost rodičů nebo v doprovodu pověřené osoby. Děti mohou po skončení provozu ze ŠD odcházet sami, je-li to uvedeno na přihlášce.

3. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

3.1 Obsah a formy činnosti školní družiny

Školní družina poskytuje zájmové vzdělávání žákům 1. až 5. ročníku ve dnech školního vyučování, a to především účastníkům přihlášeným k pravidelné denní docházce. Činnosti školní družiny se mohou (dle vyhlášky 74/2005 Sb., v platném znění) po předchozí domluvě zúčastňovat i děti nezařazené k pravidelné docházce, pokud se této činnosti neúčastní plný počet žáků stanovený pro jedno oddělení.

Školní družina jako školské zařízení pro zájmové vzdělávání uplatňuje především tyto formy činnosti:

- Pravidelná činnost – je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového vzdělávání, např. zájmové kroužky, dále pravidelnou výtvarnou a pracovní činnost, sportovní aktivity, spontánní odpočinkové a rekreační činnosti, popř. přípravu na vyučování.
- Příležitostná činnost – je to především výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost organizovaná nepravidelně, např. sportovní akce, turnaje, besídky, výstavy, výlety, apod.

3.2 Cíle výchovně vzdělávací práce ve školní družině – klíčové kompetence

Cíle výchovně vzdělávací práce ve školní družině vycházejí z výchovné a vzdělávací strategie a cílů Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Všemi činnostmi práce školní družiny jako zájmového vzdělávání prolínají tyto kompetence:

- **Kompetence k učení** – vedeme děti k tomu, aby získávaly nové informace, např. v literatuře, na internetu, apod. a pracovaly s nimi, dávaly je do souvislosti a uplatňovaly v praktických situacích a dalším učení, např. i ve vzájemném učení dětí různého věku ve ŠD, vedeme děti k dokončení započaté práce a ke kritickému zhodnocení jejího výsledku a výkonu svého i ostatních, učíme práci s chybou, vedeme k trpělivosti, ve zřetelné převaze používáme prvky pozitivní motivace, uplatňujeme důsledně individuální přístup a výsledky posuzujeme vždy s ohledem na možnosti dítěte a jeho vynaložené úsilí – snažíme se každému dítěti dopřát pocit úspěchu a radosti z dosaženého výsledku.
- **Kompetence k řešení problémů** – učíme děti nebát se problémů – vyhýbání se problémům není řešení, hledat samostatně řešení nebo požádat o pomoc, nenechat se odradit případným nezdarem, všimnout si problémů druhých a nabídnout pomoc nebo upozornit ostatní, rozlišovat správná a chybná řešení – nebát se i netradičních a originálních způsobů a metod, zamýšlet se nad příčinami problémů a možnostmi jejich předcházení, uvědomovat si zodpovědnost za své rozhodnutí.
- **Kompetence komunikativní** – vedeme děti k otevřené, všestranné a účinné komunikaci, klademe důraz na kulturní úroveň komunikace, netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů, učíme děti naslouchat druhým (jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace), podporujeme přátelskou komunikaci mezi dětmi různých ročníků a věkových kategorií při společné činnosti ve školní družině.
- **Kompetence sociální a interpersonální** – učíme děti plánovat, organizovat, pracovat v týmu, dokázat se prosadit i podřídit, přijmout kompromis, vzájemně se učit – podporujeme vzájemnou pomoc mezi dětmi různých ročníků a věkových kategorií při společné činnosti ve školní družině, samostatně rozhodovat o svých činech a nést za ně důsledky, rozpoznat a netolerovat nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, být tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, dodržovat dohodnutá pravidla, apod.
- **Kompetence občanské** – v návaznosti na kompetence sociální a interpersonální vedeme děti k sebeúctě a úctě k druhým, snažíme se děti vychovávat jako osobnosti zodpovědné za své zdraví, svůj život a své životní prostředí, plní si své povinnosti, jako ohleduplné a empatické

bytosti schopné a ochotné pomoci v různých situacích, nabízíme dětem pozitivní aktivity přiměřené jejich věku jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům, netolerujeme žádnou podobu podpory těchto jevů - aktivní, pasivní, otevřenou ani skrytou.

- **Kompetence pracovní** – vedeme děti k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou práci netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme, učíme děti používat vhodné materiály a nástroje, umožňujeme jim seznámit se a podle svého věku zvládnout nejrůznější pracovní a výtvarné techniky, jako jsou například malba na sklo, na porcelán i na hedvábí, batikování a barvení textilu, šití, vyšívání, ubrusková technika, drátování, aj., vedeme je k dodržování zásad bezpečnosti při práci, udržování pořádku na svém pracovním místě, správným pracovním návykům, k dokončení práce a k pomoci mezi dětmi různých ročníků a věkových kategorií při společné činnosti ve školní družině, a stejně jako při učení je vedeme k trpělivosti, ve zřetelné převaze používáme prvky pozitivní motivace, uplatňujeme individuální přístup a výsledky posuzujeme vždy s ohledem na možnosti dítěte a jeho vynaložené úsilí – snažíme se každému dítěti dopřát pocit úspěchu a radosti z dosaženého výsledku.
- **Kompetence k trávení volného času** – učíme děti smysluplně trávit volný čas, vybírat si zájmové činnosti organizované i individuální vzhledem ke svému věku, možnostem a zájmům, rozpoznat a odmítnout nabídku k nevhodnému, či dokonce nebezpečnému využívání volného času.
- **Kompetence digitální** - vedeme děti k užívání rozmanitých digitálních technologií kolem nás jako přirozené pomůcky k plnění zájmů, zejména v souvislosti s informovaností a kreativitou; děti bezpečně pracují s různými online i offline aplikacemi, cloudovým prostředím, vyhledávají na internetu.

4. Návaznost na vzdělávací program pro základní vzdělávání

Školní vzdělávací program pro školní družinu, jak je zřejmé zejména z výše uvedených kompetencí, úzce navazuje na Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání a tvoří s ním jednotný rámec pro veškerou činnost školy jako výchovně vzdělávací instituce. Propojenost je podpořena také skutečností, že vychovatelé školní družiny obvykle také částečně vyučují.

Ze vzdělávacího obsahu ŠVP ZV se v práci školní družiny nejvíce uplatní oblasti:

- Člověk a jeho svět – Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví
- Umění a kultura – Hudební výchova; Výtvarná výchova
- Člověk a zdraví – Tělesná výchova
- Člověk a svět práce – Pracovní výchova

Školní družina ale nesmí být pokračováním školního vyučování, proto základním principem činnosti školní družiny je hra, prožitek, prostor pro seberealizaci každého dítěte, vše na základě dobrovolnosti, s patřičnou motivací, atd.

5. Časový plán

Činnost školní družiny se řídí celoročním plánem, rozpracovaným do jednotlivých měsíců, který zohledňuje specifika každého ročního období a je součástí Ročního plánu práce školy. Respektuje nutnost postupného zapojení nových žáků do společné činnosti, reaguje na významné dny, svátky, zahrnuje mimořádné akce, výstavy, besídky, apod.